

Vyživovací povinnost mezi rodiči a dětmi a předky a potomky

Abstrakt

Tématem mé diplomové práce je vyživovací povinnost mezi rodiči a dětmi a předky a potomky.

Po úvodu jsem se věnovala historii výživného v rodinném právu se zaměřením na úpravu výživného. Zákon č. 265/1949 Sb., o právu rodinném, změnil institut tzv. otcovské moci na institut moci rodičovské. Otec a matka měli a do současné doby mají stejná práva a stejné povinnosti při výchově a výživě dětí. Zákon na našem území prvně stanovil matce vyživovací povinnost. Uvedený zákon nečinil rozdíl mezi dítětem, které se narodilo v manželství a dítětem, které se narodilo mimo manželství. Tento zákon byl pokrokový. Zákon o rodině č. 94/1963 Sb., souvisel se změnou ekonomiky, která měla vliv na rozsáhlé změny našeho právního řádu. Uvedený zákon byl několikrát novelizován.

Od 1.1.2014 upravuje vyživovací povinnost Občanský zákoník, zákon č. 89/2012 Sb. do kterého je začleněno rodinné právo. Občanský zákoník je obecný kodex soukromého práva, který není obsahově kontinuální s předchozím Občanským zákoníkem č. 40/1964, avšak toto se netýká rodinného práva. Občanský zákoník přejímá úpravu rodinného práva, jak bylo upraveno v Zákoně o rodině č. 94/1963 až na dílčí změny, hlavní změny jsou v systematice právní úpravy.

V následující kapitole své práce jsem se snažila definovat základní pojmy a vymezit druhy vyživovací povinnosti.

Za stěžejní považuji problematiku výživného mezi rodiči a dětmi, proto jsem se této úpravě věnovala nejpodrobněji. Životní úroveň dítěte má být zásadně shodná s životní úrovní rodičů. Toto hledisko předchází hledisku odůvodněným potřebám dítěte (§ 915 odst. 1). Citované hledisko popřel náleží Ústavního soudu ČR sp. zn. IV. ÚS 650/15 a proto jsem se na rozbor citovaného nálezu zaměřila.

Dále se věnuji problematice rozhodování soudu o výživném. Podle ustanovení § 30 odst. 1 zákona o Zvláštních řízeních soudních č. 292/2013 Sb., není dovolání přípustné proti rozhodnutí podle hlavy páté části druhé tohoto zákona, ledaže jde o rozsudek o omezení nebo zbavení rodičovské odpovědnosti, pozastavení nebo omezení jejího výkonu, o určení nebo popření rodičovství nebo o nezrušitelné osvojení, což je vzhledem k novým pojmům v novém občanském zákoníku nešťastné a to nejen ohledně výkladu. Z výše uvedeného je zřejmé, že rozhodnutí odvolacího soudu o výživném pro

nezletilé dítě je z přezkumu dovolacím soudem vyloučeno. Toto je velká změna oproti předchozí úpravě.

Dále jsem se zaměřila na vymáhání výživného, které nařizuje a vykonává soud podle Občanského soudního řádu, zákona č. 99/1963Sb. a na vymáhání výživného, které vymáhá exekutor dle Exekučního řádu, zákon č. 120/2001Sb. Počet rodičů, kteří neplatí výživné na své děti se neustále zvyšuje a proto v této práci poukazuji na § 71a exekučního řádu dle kterého může exekutor vydat exekuční příkaz k pozastavení řídičského oprávnění povinného, jestliže je v exekuci vymáhán nedoplatek výživného na nezletilé dítě. V ostatních případech exekuční příkaz k pozastavení řídičského oprávnění povinného, vydat nemůže.

V současné době je velké množství rodičů předluženo, a proto jsem se také zabývala insolvenčním řízením ve vztahu placení běžného výživného a dlužného výživného v insolvenčním řízení.

Poslední kapitola je věnována úpravě v trestním právu. Trestní zákoník, zákon č. 40/2009 Sb. obsahuje ustanovení o trestném činu zanedbání povinné výživy, k němu bylo přidáno další ustanovení, podle něhož pachateli tohoto trestného činu může soud v trestním řízení uložit přiměřené omezení, aby se pachatel zdržel řízení motorových vozidel, a to zejména tehdy, pokud je tady důvodná obava, že povinnost uhradit výživné bude mařena nebo ztěžována.

Ve své práci jsem se snažila pojmout komplexně problematiku vyživovací povinnosti se zaměřením na aktuální změny.

Klíčová slova

Vyživovací povinnost mezi rodiči a dětmi a předky a potomky

Rodinné právo

Výživné